

Lapu koksnes konference 2022: lapu koksnes tirgus starp izejvielu trūkumu un augstām enerģijas izmaksām

Šī gada 28. oktobrī Lionā Francijas Nacionālā koksnes federācija (FB), Eiropas Kokrūpniecības organizācija (EOS) un Eiropas Kokmateriālu tirdzniecības federācija (ETTF) veiksmīgi organizēja starptautisku konferenci par lapu koksnes izmantošanu un ar to saistītajiem jautājumiem.

Šis pasākums pulcēja aptuveni 100 rūpnieku, tirgotāju un nozaru ekspertu, lai apspriestu tirgus tendences, galveno uzmanību pievēršot izejvielu pieejamības trūkumam (galvenokārt tāpēc, ka Ķīnas uzņēmumi izrāda milzīgu interesi par Eiropas koksnes zāgmateriāliem, un kara Ukrainā ietekmes dēļ) un strauji augošo enerģijas izmaksu sekām uz koksnes rūpniecību. Pasākumu papildināja divi interesanti apmeklējumi uz vietas - LBSA, vienā no lielākajām ozolkoka zāgētavām Eiropā, un OGF, kas ir Eiropas līderis masīvkoka zārku izgatavošanā.

Lapu kokmateriālu nodaļas prezidente Marija Kīfer-Polca (Maria Kiefer-Polz) iepazīstināja ar Eiropas lapu koku ražotāju viedokli. EOS cietkoksnes nozares biedri paredz, ka šogad ražošanas apjoms samazināsies vismaz par 3 % pēc divciparu pieauguma 2021. gadā. Pēc laba 2021. gada un spožas 2022. gada pirmās puses pēdējos mēnešos pieprasījumam bija tendence samazināties, un ražošana tika pielāgota pārdošanas apjomu samazinājumam gan Eiropas vietējos tirgos, gan aizjūras tirgos (Āzijā joprojām ir vērojami piegādes ķēdes traucējumi pandēmijas dēļ). Pašlaik situācija ir diezgan sarežģīta, jo augstas enerģijas cenas ietekmē nozari, jo īpaši energoietilpīgajā dižskābarža nozarē. Augstas inflācijas un pieaugošu hipotekāro kredītu likmju dēļ patērētāju pieprasījums ir samazinājies. Zāgētavās ir lieli krājumi, un daudzi ražotāji sagaida grūtus nākamos mēnešus. Turklāt daudzas valstis ziņo par darbaspēka trūkumu. Šo sarežģīto situāciju vēl vairāk pasliktina pieaugošais ozolkoka apaļkoku eksports uz Āziju un Ķīnu.

Ozolkoka apaļkoku eksporta problēmu uzsvēra arī Margaritelli Fountains rīkotājdirektors Davids Čavo, kurš uzsvēra, ka ir steidzami jāveic pasākumi, lai risinātu šo svarīgās izejvielas, kas būtu jāpārstrādā un

jāpārstrādā Eiropā, aizplūšanu. "30 % no Francijā iegūtā ozola tiek eksportēti uz Āziju, galvenokārt uz Ķīnu, bet Francijā netiek radīta nekāda pievienotā vērtība. Tas nozīmē, ka ozolkoka zāģētavas faktiski strādā ar 80 % no savas jaudas".

Eiropas Kokmateriālu tirdzniecības federācijas vārdā Hardwood prezidents Ads Vesselinks uzsvēra mērenā klimata reģiona zāģmateriālu (ES27 + Apvienotā Karaliste, salīdzinot ar 2021. gada pirmajiem 5 mēnešiem), galvenokārt ozola un dižskābarža, importa pieaugumu par aptuveni 15%. Tika ziņots arī par pozitīvu tendenci attiecībā uz tropu zāģmateriālu importu. Tajā pašā laikā Wesselink norādīja, ka trūkst aptuveni 22 000 m³ ozolkoka, jo Krievijā un Baltkrievijā pilnībā apturēta zāģēšana, satraucoši pieaugusi inflācija apvienojumā ar palielinātām loģistikas izmaksām. No pozitīvās puses viņš piekrita Marijas Kifer-Polcas teiktajam, uzsverot, ka koksne neapšaubāmi ir atzīta par videi draudzīgu būvniecības produktu - koksnes izmantošanas pieaugums varētu kompensēt gaidāmo būvniecības tirgus lejupslīdi.

Maikls Snovs (Michael Snow), uzstājoties ar prezentāciju no Ziemeļamerikas ražotāju viedokļa, ziņoja par ekonomiskās izaugsmes palēnināšanos Ķīnā, kur mājokļu tirgus strauji samazinās, un tas tieši ietekmē arī mēbeļu pārdošanu. Snovs komentēja arī to, ka jaunā regula par produktiem, kas nav paredzēti atmežošanai un par kuriem patlaban notiek diskusijas ES līmenī, "izslēgs Amerikas lapu kokmateriālus no ES tirgiem attiecīgo izmaksu dēļ", kas saistītas, piemēram, ar ģeogrāfiskās atrašanās vietas noteikšanas prasību.

Džeimss Sju (James Xu) norādīja, ka ne ASV, ne Eiropa nav vadošais lapu koku zāģmateriālu eksportētājs uz Ķīnu, jo citi reģioni izmantoja priekšrocības: Ķīna tagad importē lielus kokmateriālu apjomus no Krievijas un Taizemes zemāku izmaksu dēļ. Tajā pašā laikā Sju kungs uzsvēra, ka ne tikai izmaksas ietekmē patērētāju lēmumus, bet arī "mode" ir būtisks faktors. Tā vietā uzņēmējdarbības iespējas varētu rasties Indijas tirgū, kā uzsvēra Dr. Maikls Adamss: "Indijas ekonomika 2022. gada otrajā ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu pieauga par iespaidīgajiem 13,5 %. Izaugsmes perspektīvas joprojām ir stabilas, un lielie uzņēmumi turpina investēt, savukārt sagaidāms, ka būvmateriālu tirgus tuvāko 5-6 gadu laikā pieaugs".

Eiropas parketa tirgus, kā iepazīstināja Lorenzo Onofri, 2021. gadā bija labs (+6,2 % 2021/2020), bet 2022. gadā jau sāka samazināties, atspoguļojot patērētāju uzticības samazināšanos (karš, enerģijas cenas un pieejamu cenu trūkums ozolkoka un bērza saplākšņa - galvenokārt no Krievijas). ES parketa ražotāji (ko ES līmenī pārstāv FEP) kopā ar citām asociācijām stingri aicina ES izstrādāt instrumentu, lai ierobežotu ozolkoka apaļkoku eksportu ārpus ES. Ozola un bērza saplākšņa trūkuma dēļ parketa nozare meklē jaunus ilgtspējīgus izejvielu aizstājējus, vienlaikus turpinot ieguldīt līdzekļus REAL WOOD iniciatīvā, lai pārliecinātu patērētājus izmantot īsta koka grīdas segumu, nevis mākslīgo.

izstrādājumi, kas tiek uzskatīti par koka izstrādājumiem. Eiropas mēbeļu nozarē, kā informēja konferences delegāts De Žegērs, ir tādas pašas problēmas kā parketa nozarēs, un, kā viņš norādīja, 2023. gadā gaidāma turpmāka tirgus lejupslīde, jo palielināsies izejmateriālu iepirkuma problēmas un gaidāms cenu pieaugums.

Nobeigumā, kā uzsvēra vairums runātāju, lapu koksnes nozares var gūt labumu no koksnes izstrādājumu pozitīvās ekoloģiskās vērtības, ko arvien vairāk atzīst gan Eiropas politikas veidotāji, gan patērētāji. Tajā pašā laikā nozarei ir jāatrod jauni tirgi un iespējas: dažas lapu koku sugas tiek nepietiekami izmantotas, un meži potenciāli spēs nodrošināt vairāk to sugu, kas pašlaik ir "mazāk svarīgas". Šajā ziņā pētniecība un standartu izstrāde jauniem cietkoksnes produktu izmantošanas veidiem turpmākajos gados nozarei būs ļoti svarīga.

Nākamā starptautiskā konference par lapu koku koksni notiks 2024. gadā Vīnē, Austrijā.